ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 28 (515) | Субота, 23 кастрычніка 1982 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап

КАМУНІСТЫ! БУДЗЬЦЕ Ў АВАНГАРДЗЕ ЎСЕНАРОДНАЙ БАРАЦЬБЫ ЗА ВЫКАНАННЕ ГІСТАРЫЧНЫХ РАШЭННЯЎ XXVI З'ЕЗДА КПСС, ЗАДАННЯЎ ПЯЦІГОДКІ!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

НЯХАЙ ЖЫВЕ ЛЕНІНСКІ КАМСАМОЛ — НАДЗЕЙНЫ ПАМОЧНІК І БАЯВЫ РЭЗЕРВ КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ, ПЕРАДАВЫ АТРАД МАЛАДЫХ БУДАЎНІКОЎ КАМУНІЗМУ!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

29-га кастрычніка—Дзень нараджэння камсамола

БАЯВЫ РЭЗЕРВ ПАРТЫІ

29-га кастрычніка ўся камсамолія краіны адзначыць 64-ю гадавіну з дня нараджэння Усесаюзнага Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі. І напярэдадні гэтага вялікага для ўсёй моладзі свята мы, як і заўсёды перад знамянальнымі і ўрачыстымі падзеямі, падводзім вынікі здзейсненага, намячаем планы на будучае.

Галоўная задача, якая стаіць перад моладдзю, была сфармулявана У. І. Леніным на III Усерасійскім з'ездзе РКСМ 2 кастрычніка 1920 года: **«...задача састаіць у тым, каб вучыцца... вучыцца камунізму»**. Сугучны ленінскія словы з наказам Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыша Л. І. Брэжнева на XIX з'ездзе ВЛКСМ: **«...Маладосць — гэта раніца жыцця. Гэта пара, калі чалавек фарміруецца як асоба, як грамадзянін. Вось чаму моладзь павінна пастаянна вучыцца...»**.

Прамова Л. І. Брэжнева на XIX з'ездзе ВЛКСМ з'явілася для нас не толькі баявой праграмай дзейнасці, але і высокім давер'ем свайму баявому памочніку-камсамолу.

Камсамольцы ГДУ сустракаюць дзень нараджэння камсамола новымі поспехамі ў вучобе, навукова-даследчай рабоце, працы, грамадска-палітычнай дзейнасці.

Камсамольская арганізацыя універсітэта па праву ганарыцца сваімі выдатнікамі вучобы і актывістамі, сярод якіх ленінскія і імянныя стыпендыяты А. Гайдукова, Г. Байкачоў, В. Малашанка, Н. Кандратава, М. Сергіенка, Н. Федарцова, С. Рыдны, І. Афанасьеў.

Сотні нашых юнакоў і дзяўчат, факультэцкія камсамольскія арганізацыі прынялі павышаныя сацыялістычныя абавязацельствы па выкананню рашэнняў XXVI з'езда КПСС, XIX з'езда ВЛКСМ і па дастойнай сустрэчы 60-годдзя ўтварэння СССР. Усе вучэбныя групы прынялі ўдзел у сацыялістычным спаборніцтве за права называцца лепшай ва універсітэце. Гэта садзейнічала павышэнню адказнасці за галоўны абавязак студэнта — вучобы. Сёння мы называем правафланговыя акадэмічныя групы: Г-51, 0-41, Б-32.

Студэнцкія гады — гады творчасці. Таму многія юнакі і дзяўчаты прымаюць актыўны ўдзел у навукова-даследчай рабоце, ва ўсесаюзнай алімпіядзе «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс». Нядаўна за актыўны ўдзел у рабоце студэнцкага канструктарскага бюро універсітэта Граматамі Мінвуза БССР узнагароджаны студэнт факультэта фізвыхавання Васіль Мартынёнак і студэнт фізфака Аляксандр Чарчук.

Вучыцца і працаваць ва ўмовах міру —вялікае шчасце для людзей. «Вам, маладым, выпала шчасце вырасці і жыць ва ўмовах міру, не ведаючы бед вайны. Трэба даражыць гэтым, захаваць гэты каштоўны здабытак», — сказаў тав. Л. І. Брэжнеў на XIX з'ездзе ВЛКСМ. Камсамольская арганізацыя нашага універсітэта з'яўляецца актыўным удзельнікам «Маршу міру» савецкай моладзі. Мітынгі за раззбраенне, забарону вытворчасці «гуманнай» зброі, сабраныя тысячы подпісаў студэнтаў, выкладчыкаў ГДУ пад паштоўкай пратэсту натаўскім генералам, адкрытае пісьмо пратэсту прэзідэнту ЗША Р. Рэйгану, пасланне народам Цэнтральнай Амерыкі, якія змагаюцца за свабоду і незалежнасць, агульнауніверсітэцкі мітынг «Мір — народам», сабраныя 1.400 подпісаў пад пасланнем Генеральнаму сакратару ААН П. дэ Куэльяру, збор тысяч рублёў у Фонд міру, патрыятычная работа па прапагандзе Праграмы Міру нашай партыі студэнтамі ў час працоўнага семестра — усё гэта наш уклад у справу захавання і ўмацавананя міру на зямлі.

Арганічнай састаўной часткай вучэбна-выхаваўчага працэсу стаў для студэнтаў ГДУ трэці працоўны семестр. Зводны студэнцкі атрад універсітэта колькасцю больш 1200 чалавек па-ударнаму працаваў гэтым летам у розных раёнах вобласці, у Нечарназем'і, Малдавіі, у братняй Чэхаславакіі. Сваёй самаадданай працай на будаўнічых пляцоўках, на палетках калгасаў і саўгасаў, на прадпрыемствах харчовай прамысловасці, на транспарце студэнты адказалі на рашэнне майскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС аб выращэнні Харчовай праграмы. Падведзены вынікі сацыялістычнага спаборніцтва паміж зводнымі атрадамі факультэтаў. Лепшымі названы фізічны, эканамічны і гісторыка-філалагічны факультэты.

У юбілейны для нашай Радзімы год асаблівую ўвагу камітэт камсамола ГДУ ўдзяляе інтэрнацыянальнаму выхаванню студэнцкай моладзі. Клуб інтэрнацыянальнай дружбы «Саюз» наладзіў цесныя сяброўскія сувязі з 40 Кідамі ВНУ краіны. Адбываецца абмен дэлегацыямі, праводзяцца фестывалі Кідаў у розных гарадах нашай краіны.

Адной з новых форм ваенна-патрыятычнай работы, якую вядуць студэнты ГДУ, стала напісанне камсамольцамі гістфіла летапісу народнай славы Цэнтральнага раёна. Знойдзены цікавыя матэрыялы пра героя-ў-падпольшчыкаў, аб гісторыі буйнейшых прадпрыемстваў раёна. Наперадзе новыя цікавыя пошукі і адкрыцці.

Камсамол — верны сын і баявы рэзерв партыі — самаадданай працай будзе змагацца за тое, каб у сэрцах кожнага маладога чалавека заўсёды гарэў агонь Вялікага Кастрычніка.

С. АЎСЕЕНКА,
сакратар камітэта ЛКСМБ.

ЗА ПЕРШЫНСТВО Ў СПАБОРНІЦТВЕ

Незвычайнае пашыранае пасяджэнне Савета універсітэта адбылося 21 кастрычніка ў кабінеце рэктара. Яно было прысвечана ўручэнню ўзнагарод за першынство ў спаборніцтве па аказанню шэфскай дапамогі саўгасу «Рэчкі» Веткаўскага раёна.

Выступіў першы сакратар Веткаўскага РК КПБ Л. С. Навасёлаў. Ён расказаў аб выніках бягучага сельскагаспадарчага года і адзначыў, што сумеснай пастановай бюро Веткаўскага і Цэнтральнага райкомаў партыі калектыву Гомельскага дзяржаўнага універсітэта за лепшыя вынікі па нарыхтоўцы кармоў у саўгасе «Рэчкі» прысуджаны пераходны чырвоны вымпел з уручэннем грашовай прэміі ў размеры 100 рублёў. Універсітэт узнагароджаны таксама Ганаровай граматай Веткаўскага і Цэнтральнага райкомаў партыі.

Узнагароды ўручылі першыя сакратары Цэнтральнага і Веткаўскага райкомаў КПБ Г. М. Кускова і Л. С. Навасёлаў.

Выступіў рэктар акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць. Ён выказаў упэўненасць, што калектыў універсітэта прыкладзе ўсе намаганні, каб пераходны чырвоны вымпел атрымаў у ГДУ пастаянную прапіску. Пад усеагульнае адабрэнне прысутных была сустрэта прапанова Барыса Васільевіча ўнеслі атрыманую прэмію ў Фонд міру.

Пры ўдзеле першых сакратароў РК КПБ Г. М. Кусковай і Л. С. Навасёлава, кіраўнікоў саўгаса «Рэчкі» у рэктараце адбылася канкрэтная дзелавая размова аб аказанні гэтай гаспадарцы больш эфектыўнай шэфскай дапамогі калектывам універсітэта.

З агульнауніверсітэцкага партыйнага сходу

ПАЧЭСНЫ АБАВЯЗАК ГРАМАДАЗНАЎЦАЎ

15-га кастрычніка ў актавай зале ГДУ адбыўся адкрыты агульнауніверсітэцкі партыйны сход.

ПЕРШЫМ на парадак дня было вынесена пытанне «Аб рабоце Цэнтральнага РК КПБ г. Гомеля за прайшоўшы перыяд пасля XXIII раённай партыйнай канферэнцыі». З інфармацыяй выступіла першы сакратар Цэнтральнага раённага камітэта партыі, член ЦК КПБ **Г. М. Кускова.** Яна падрабязна прааналізавала дасягненні працоўных калектываў раёна, якіх яны дабіліся пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый па ажыццяўленню гістарычных рашэнняў XXVI з'езда КПСС, XXIX з'езда Кампартыі Беларусі, па выкананню пастановы XXIII раённай партыйнай канферэнцыі. Адзначана, што планавыя заданні і сацыялістычныя абавязацельствы па большасці важнейшых тэхніка-эканамічных паказчыкаў выконваюцца паспяхова. Увесь прырост аб'ёму вытворчасці забяспечваецца за кошт павышэння прадукцыйнасці працы.

На сённяшні дзень Цэнтральны раён у сацыялістычным спаборніцтве ў гонар 60-годдзя ўтрымлівае вядучыя пазіцыі ў ардэнаносным Гомелі.

Працоўныя раёна ўносяць значны ўклад у выкананне Харчовай праграмы. Яны шэфствуюць над калгасамі і саўгасамі Веткаўскага і Лоеўскага раёнаў. Узятыя абавязацельствы паспяхова выкананы.

Гарачымі апладысментамі было сустрэта паведамленне аб тым, што сумеснай пастановай бюро Цэнтральнага і Веткаўскага РК КПБ прысуджана першае месца з уручэннем вымпела і грашовай прэміі нашаму універсітэту за лепшыя вынікі па аказанню шэфскай дапамогі саўгасу «Рэчкі».

Як вядома, калектыў ГДУ ўжо на працягу некалькіх год дапамагае вырошчваць і ўбіраць гароднінныя культуры, нарыхтоўваць кармы для грамадскай жывёлы, выконваць іншыя неадкладныя сельскагаспадарчыя работы саўгасу «Рэчкі». Сёлета на кожнага працаваўшага ад ГДУ тут нарыхтавана ў сярэднім па адной тоне сена. Гэта самы высокі паказчык, за які і прысуджана калектыву універсітэта першынство.

У зробленай Г. М. Кусковай інфармацыі адзначаліся не толькі новыя метады і прыёмы работы РК КПБ і партыйных арганізацый раёна па забеспячэнню выканання вытворчых праграм і сацыялістычных абавязацельстваў другога года і адзінаццатай пяцігодкі ў цэлым, але і ўказвалася на яшчэ маючыя месца істотныя ўпушчэнні і недахопы. Патрабуюць вырашэння пытанні ўмацавання працоўнай дысцыпліны, усеагульнай барацьбы і недапушчэння антыграмадскіх учынкаў і службовых злоўжыванняў. Для схільных да гэтага камуністаў Цэнтральны КПБ пачаў адносіцца больш патрабавальна і строга.

Г. М. Кускова выказала ўпэўненасць, што працоўныя раёна, у тым ліку і калектыў універсітэта, змагаючыся за ажыццяўленне рашэнняў XXVI з'езда КПСС і XXIX з'езда КПБ, выконваючы пастанову XXIII раённай партыйнай канферэнцыі, пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый забяспечаць рэалізацыю высокіх вытворчых планаў і сацыялістычных абавязацельстваў на ўсіх участках камуністычнага будаўніцтва.

ЗАТЫМ партыйны сход перайшоў да абмеркавання пытання «Аб задачах кафедр грамадскіх навук, вынікаючых з рашэнняў XXVI з'езда КПСС, пастаноў партыі і ўрада». З дакладам выступіў намеснік сакратара парткома па ідэалагічнай рабоце, доктар філасофскіх навук, прафесар **У. М. Калмыкоў.** У нашай краіне, зазначыў ён, удзяляецца неаслабная ўвага вышэйшай школе, якая рыхтуе высокакваліфікаваныя кадры для народнай гаспадаркі, адукацыі, культуры. Важная роля ў падрыхтоўцы спецыялістаў, палітычна адданых, маральна здаровых, належыць кафедрам грамадскіх навук. На гэта нацэльваюць іх матэрыялы партыйных з'ездаў, многія агульнавядомыя пастановы партыі і ўрада.

Сур'ёзнае ўздзеянне на работу грамадазнаўцаў, зазначыў дакладчык, аказвалі Усесаюзная нарада загадчыкаў кафедр грамадскіх навук, якая адбылася ў 1981 г.,

(Заканчэнне на 2-й стар.).

УРУЧАНА ГАНАРОВАЯ ЎЗНАГАРОДА

Загадчык кафедры батанікі і фізіялогіі раслін прафесар Ф. М. Харытановіч знаходзіцца ў радах Ленінскай партыі з 1929 года. Ён удастоены ўстаноўленага ЦК КПСС нагруднага знака «50 гадоў знаходжання ў КПСС». Гэтая ганаровая ўзнагарода была ўручана Фёдару Мікалаевічу першым сакратаром Цэнтральнага райкома КПБ г. Гомеля Г. М. Кусковай ва ўрачыстай абстаноўцы на адкрытым агульнауніверсітэцкім партыйным сходзе. Яна гаварыла пра Ф. М. Харытановіча як пра камуніста, які прайшоў выдатны жыццёвы і працоўны шлях, удастоены высокіх урадавых узнагарод — ордэнаў Леніна, Працоўнага Чырвонага Сцяга, медаляў, — працягваючага навукова-педагагічную і грамадскую дзейнасць.

Прымаючы дарагую узнагароду, Фёдар Мікалаевіч Харытановіч горача дзякаваў за яе роднай Камуністычнай партыі, Палітбюро ЦК КПСС на чале з верным ленінцам таварышам Л. І. Брэжневым і запэўніў, што не пашкадуе сіл і ведаў, каб і ў далейшым быць карысным свайму народу роднай партыі, любімай Радзіме.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат фізічнага факультэта, кафедра тэарэтычнай фізікі горача віншуюць асістэнта гэтай кафедры КАПШАЯ Валерыя Мікалаевіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук.

ПАЧЭСНЫ АБАВЯЗАК ГРАМАДАЗНАЎЦАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-ай стар.).

лістападаўскі (1981 г.) і майскі (1982 г.) Пленумы ЦК КПСС, нядаўна прынятая пастанова ЦК КПСС «Аб далейшым удасканаленні сістэмы павышэння кваліфікацыі выкладчыкаў грамадскіх навук вышэйшых навучальных устаноў». У гэтай сувязі У. М. Калмыкоў дэталёва прааналізаваў работу кафедр грамадскіх навук нашага універсітэта, зазначыў рост іх навуковага патэнцыялу і лектарскага майстэрства вядучых выкладчыкаў, спыніўся на некаторых упушчэннях і недахопах.

У дакладзе была звернута ўвага на ўдасканаленне выкладання грамадскіх навук. Пры гэтым падкрэслівалася неабходнасць пастаяннай карэкціроўкі, перапрацоўкі чытаемых курсаў, а адсюль і планаў семінарскіх заняткаў, тэматыкі рэфератаў, кантрольных, курсавых і студэнцкіх навуковых работ у святле новых дакументаў партыі і ўрада.

Грамадазнаўцы павінны кіравацца перш за ўсё патрабаваннямі пастановы ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб далейшым развіцці вышэйшай школы і павышэнні якасці падрыхтоўкі спецыялістаў». Галоўная задача — больш поўна адлюстроўваць навейшыя дасягненні навукі і перадавога вопыту, каб заняткі насілі праблемны характар, закранаді актуальныя пытанні тэорыі і практыкі, сучасныя дасягненні грамадскага і навукова-тэхнічнага развіцця, садзейнічалі паглыбленай самастойнай рабоце.

У шырокім аспекце разгледжана дакладчыкам навуковая і грамадская работа грамадазнаўцаў — як аднаго з важнейшых фактараў іх прафесіянальнага ўдасканалення і росту.

— Жыццё прад'яўляе сёння асаблівыя патрабаванні да асобы выкладчыка грамадскіх навук, да яго інтэлектуальнага, ідэйна-палітычнага і маральнага аблічча, — сказаў у заключэнне У. М. Калмыкоў. Ад яго студэнты пераймаюць не толькі веды, але і пераканансць, партыйную старанасць, маральны вопыт. Партыя даверыла вузаўскім грамадазнаўцам важны ўчастак ідэалагічнай, палітыка-выхаваўчай работы, які ў многім вызначае развіццё духоўнага патэнцыялу савецкага грамадства. Наш абавязак — рыхтаваць спецыялістаў, якія добра засвояць навуку камунізму, здолеюць прымяніць яе на практыцы, будуць беззапаветна аддадзенымі вялікай справе партыі.

У АБМЕРКАВАННІ інфармацыі Цэнтральнага РК КПБ і даклада У. М. Калмыкова прынялі ўдзел намеснік старшыні Савета кафедр грамадскіх навук універсітэта дацэнт кафедры гісторыі КПСС **А. П. Мяшчэрскі**, дэкан матэматычнага факультэта, член райкома КПБ **У. Ф. Філіпцоў**, сакратар камітэта ЛКСМБ **С. У. Аўсеенка**, сакратары партыйных бюро: біялагічнага факультэта — **В. А. Хількевіч**, фізічнага факультэта — **Т. П. Жалонкіна**, дэкан факультэта грамадскіх прафесій **А. І. Канашэвіч**, сакратар партыйнага камітэта ГДУ, член РК КПБ **М. І. Старавойтаў**.

Па абмеркаваных пытаннях прыняты адпаведныя пастановы.

У рабоце партыйнага сходу прыняў удзел рэктар універсітэта, акадэмік АН БССР, член абласнога камітэта партыі **Б. В. Бокуць**.

ЛЕПШЫЯ АКАДЭМІЧНЫЯ ГРУПЫ

На пасяджэнні камітэта камсамола універсітэта падведзены вынікі II-га этапа агляду-конкурсу на лепшую акадэмічную групу, прысвечанага 60-годдзю ўтварэння СССР і XIX з'езду ВЛКСМ.

У аглядзе-конкурсе прынялі ўдзел 164 групы ГДУ. На разгляд камісіі былі прадстаўлены 14 акадэмічных груп, у якіх па выніках летняй сесіі была стопрацэнтная паспяховасць.

Лепшыя паказчыкі ў вучэбна-выхаваўчай, навукова-даследчай і грамадска-палітычнай дзейнасці ў груп Г-51 гісторыка-філалагічнага факультэта (стараста Р. Стрыжак, камсорг А. Анціпенка, прафорг В. Кравец), групы 0-41 эканамічнага факультэта (стараста І. Баранаў, камсорг В. Бабошка, прафорг Л. Стрыжнёва), групы Б-32 біялагічнага факультэта (стараста С. Пясоцкі, камсорг І. Мрынская, прафорг Г. Барскіх). Яны занялі адпаведна першае, другое і трэцяе месцы. Усе гэтыя групы былі прызнаны пераможцамі ў аглядах-конкурсах на факультэтах.

Лепшыя акадэмічныя групы універсітэта будуць узнагароджаны пераходнымі вымпеламі, граматамі камітэта камсамола і прафкома ГДУ.

Грамадска-палітычная атэстацыя

СПРАВЕ—ТВОРЧЫ ПАДЫХОД

У кастрычніку — лістападзе ва ўсіх камсамольскіх арганізацыях праводзіцца грамадска-палітычная атэстацыя ўдзельнікаў Ленінскага заліку «Рашэнні XXVI з'езда КПСС — у жыццё!». Ленінскі залік — комплексная форма работы камсамола ў сістэме камуністычнага выхавання моладзі, якая дае магчымасць камсамольцам суаднесці сваё жыццё, учынкі з ленінскай думкай, а камсамольскаму калектыву ацаніць працу, маральныя пазіцыі, грамадскую актыўнасць юнакоў і дзяўчат.

У ходзе Ленінскага заліку кожны камсамолец ставіць перад сабой адказныя задачы па асноўных напрамках дзейнасці ў навуковай і даследчай рабоце, вывучэння марксісцка-ленінскай спадчыны, імкнецца быць актыўным у грамадскім жыцці, павышаць свой культурны ўзровень, удасканальвацца фізічна.

У камсамольскіх арганізацыях універсітэта назапашаны вялікі вопыт правядзення Ленінскага заліку. Да кожнага камсамольскага бюро факультэтаў даведзены метадычныя рэкамендацыі, распрацаваныя на аснове гэтага вопыту. Цяпер перад камсамольскімі бюро стаіць задача правесці атэстацыю на высокім арганізацыйным і ідэйна-палітычным узроўні.

У некаторых акадэмічных групах універсітэта грамадска-палітычная атэстацыя ўжо адбылася. Так, на біялагічным, гісторыка-філалагічным і эканамічным факультэтах у групах Б-32, Г-21 і 0-32 атэстацыя праходзіла на належным узроўні, у жывой і творчай атмасферы.

У групе 0-32 эканомфака камсамольцы трымалі своеасаблівую справаздачу перад сваімі таварышамі па вучобе аб тым, як яны выконвалі прынятыя асабістыя комплексныя планы, камсамольскія даручэнні. Адной з форм Ленінскага заліку з'яўляецца індывідуальная гутарка з камсамольцамі. Характар такой гутаркі і насіла грамадска-палітычная атэстацыя ў групе будучых эканамістаў. Ішла размова пра вучобу, навукова-даследчую дзейнасць студэнтаў, іх вольны час, быт.

Грамадска-палітычная атэстацыя ўтрымлівае ў сабе не толькі элементы справаздачнасці перад таварышамі, калектывам, самім сабой у дасягнутым, але дапамагае маладому чалавеку вызначыць для сябе новыя задачы, новыя рубяжы для свайго ўдасканальвання. Таму кожны камсамолец павінен творча падыходзіць да складання комплекснага плана ўдзельніка Ленінскага заліку, каб асноўнымі яго элементамі былі барацьба за якасць ведаў, глыбокае вывучэнне марксісцка-ленінскай тэорыі, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці, працоўным семестры і г. д. Такімі і былі комплексныя планы ў студэнтаў групы 0-32, старасты групы, дэпутата раённага Савета народных дэпутатаў В. Жосткіна, у камсорга групы Т. Федарцовай, члена камітэта камсамола універсітэта Н. Ісакавай. З іх і павінны браць прыклад тыя камсамольцы, асабістыя комплексныя планы якіх насілі не канкрэтны характар.

«Кожная група павінна мець свае адметнасці, свой «твар»,— зазначыў у сваім выступленні на атэстацыі ў групе 0-32 сакратар камітэта камсамола С. У. Аўсеенка.—Таму камсамольцам трэба шукаць новыя формы работы, каб ажывіць жыццё групы. Трэцякурснікі — «залатая сярэдзіна» — павінны знаходзіцца ў авангардзе студэнцкай моладзі на факультэце, паказваць прыклад малодшым курсам, каб яны захоўвалі і памнажалі лепшыя традыцыі факультэта, універсітэта».

Выказана таксама пажаданне актывізаваць кантакты паміж студэнтамі групы і яе куратарам.

Грамадска-палітычная атэстацыя ўдзельнікаў Ленінскага заліку працягваецца ў студэнцкіх групах усіх факультэтаў.

(Наш кар.).

ПРАЦАВАЦЬ ПА-ЎДАРНАМУ — НАШ ПАТРЫЯТЫЧНЫ І ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНЫ АБАВЯЗАК!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

КАЛІ ПОБАЧ СЯБРЫ

Даўнія сяброўскія сувязі завязаліся паміж студэнтамі нашага універсітэта і Сельскагаспадарчым інстытутам горада-пабраціма Чэске-Будзеёвіцэ ЧССР. У гэтым годзе свой працоўны семестр у братняй Чэхаславакіі правялі студэнты эканамічнага факультэта, на базе якога быў сфарміраваны СБА «Дружба-82» (камандзір І. К. Кекіш, камісар В. Кароткі). Атрад дыслацыраваўся ў г. Чэске-Будзеёвіцэ, абласным цэнтры Паўднёвай Чэхіі.

Працаваў наш атрад сумесна з чэшскімі рабочымі ў вучэбнай гаспадарцы інстытута на ўзвядзенні жывёлагадоўчага комплексу. Асабліва хочацца сказаць пра тыя цёплыя адносіны, якія ўсталяваліся паміж намі і рабочымі. Мы сталі сапраўднымі сябрамі.

Нам асабліва запамятаўся злёт СБА, які праходзіў у маляўнічым мястэчку Льгеніцэ, куды прыехалі акрамя нас, будаўнічыя брыгады з ЧССР, ГДР і Балгарыі. Злёт адкрыўся спартыўнымі спаборніцтвамі, у якіх каманда нашага атрада заняла першае месца па валейболу і трэцяе па футболу. Затым ва ўрачыстай абстаноўцы ўзнагароджваліся пераможцы сацыялістычнага спаборніцтва. Наш СБА «Дружба-82» — адзіны атрад з Савецкага Саюза ва ўсёй Паўднёвай Чэхіі, заваяваў у ім першае месца. Па ўсіх паказчыках пераможцам спаборніцтва ўнутры атрада стаў студэнт 3-га курса Віктар Жосткін.

У вольны час мы рабілі цікавыя экскурсіі па гораду, у старажытныя замкі, якіх так многа ў Паўднёвай Чэхіі.

Пасля заканчэння рабочага перыяду атраду прадстаяла культурная праграма па гарадах Чэхаславакіі. Вечарам апошняга рабочага дня для нас, студэнтаў ГДУ, дэканатам сельгасінстытута быў наладжан цёплы прыём, Дэкан аднаго з факультэтаў і загадчык вучэбнай гаспадаркі расказалі нам аб сельскагаспадарчым інстытуце. Шмат цікавага мы даведаліся пра вучэбную гаспадарку інстытута, дзе студэнты праходзяць практыку і якая ўяўляе сабой буйнае сельскагаспадарчае прадпрыемства і забяспечвае

ЗАЎСЁДЫ БАЧНЫ ЁН—

харчаваннем большую частку насельніцтва Паўднёвай Чэхіі. Сакратар камітэта Саюза Сацыялістычнай Моладзі (ССМ) расказала нам аб дзейнасці гэтай арганізацыі, яе сувязях з ВЛКСМ. А мы падрабязна азнаёмілі чэшскіх сяброў з нашым Гомельскім дзяржаўным універсітэтам, справах яго камсамольскай арганізацыі.

Культурнай праграмай прадугледжвалася наведанне намі абласнога цэнтра Заходняй Чэхіі горада Пльзень. Гэта буйны прамысловы цэнтр з заводамі аб'яднання «Шкода». Тут жа выпрабляецца сусветна вядомае чэшскае піва.

Пабывалі мы ў гарадах Карлавы Вары і Высшы Брод, Хеб і Дамашліцэ, зрабілі экскурсію на адно з азёраў — любімае месца адпачынку чэхаў.

Асаблівыя ўражанні пакінула ў нас сталіца ЧССР, якую па праву называюць Злата Прага. Прага — адзін з прыгажэйшых гарадоў Еўропы, дзе гарманічна спалучаюцца архітэктурныя стылі ўсіх часоў і эпох. Рабяты азнаёміліся з архітэктурным ансамблем Пражскага Града, наведалі скарбніцу еўрапейскага мастацтва, дзе прадстаўлена вялікая калекцыя карцін фламандскіх, французскіх, рускіх, італьянскіх, нямецкіх майстроў пэндзля, агледзелі экспазіцыю музея Народнай арміі ЧССР.

Прадметам захаплення для турыстаў усіх краін з'яўляецца ўнікальны старажытны гадзіннік на вежы Пражскай ратушы на Старамесцкай плошчы. Уражваюць сваімі памерамі і формамі пабудаваны ў гатычным стылі сабор св. Віта, прыгажосцю канструкцыі Карлаў мост.

Пабывалі мы і ў Пражскім заапарку, які з'яўляецца адным з буйнейшых у Еўропе, у Нацыянальным музеі з яго ўнікальнымі калекцыямі мінералаў і старажытных манет, палеантала-гічнай і заалагічнай экспазіцыямі, з экспанатамі, якія расказваюць пра быт і мастацтва старажытнага народа — этрускаў.

Правядзенне трэцяга працоўнага семестра ў братняй Чэхаславакіі студэнтамі ГДУ яшчэ раз пераконвае ў тым, што такія сустрэчы, сумесная праца збліжаюць нашы краіны, нашы народы, служаць справе ўмацавання міру на зямлі.

Г. ІЛЬЮШЧАНКА,
баец інтэратрада «Дружба-82».

НА ЗДЫМКУ: байцы СБА «Дружба-82» разам з чэшскімі рабочымі.

Фота В. Васюка.

ДА ЮБІЛЕЮ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЯКУБА КОЛАСА

У СПАДЧЫНУ НАСТАЎНІКАМ

Праблема камуністычнага выхавання падрастаючага пакалення — адна з важных задач, пастаўленых XXVI з'ездам КПСС перад школай на сучасным этапе камуністычнага будаўніцтва: «Галоўнае сёння ў тым, каб павысіць якасць навучання, працоўнага і маральнага выхавання ў школе... на справе ўмамаваць сувязь навучання з жыццём, палепшыць падрыхтоўку школьнікаў да грамадска-карыснай працы». Рыхтуючыся да выканання гэтай вялікай і адказнай задачы, студэнты-філолагі, будучыя настаўнікі роднай мовы і літаратуры, павінны абапірацца ў сваёй рабоце як на сучасную педагагічную тэорыю, так і на вопыт лепшых прадстаўнікоў айчыннай, нацыянальнай навукі аб выхаванні. Вялікую цікавасць уяўляе ў гэтай сувязі практычная дзейнасць Коласа-педагога, Коласа-метадыста, яго погляды на ролю настаўніка ў працэсе навучання і выхавання.

«Вяліка і пачэсна роля настаўніка, — пісаў Я. Колас у артыкуле «Задачы савецкай школы», — і вяліка яго адказнасць перад нашым маладым пакаленнем, перад народам, які даручае настаўніку выхаванне сваіх дзяцей, будучых будаўнікоў жыцця, на аснове камуністычных прынцыпаў».

Настаўніцкая справа была блізкай і зразумелай Коласу-педагогу. Ён заўсёды жыва адгукваўся на любую спробу ўдасканалення школьнага выкладання. Вытокі гэтай самаадданасці, улюбёнасці ў прафесію настаўніка крыюцца ў жыццёвай біяграфіі Я. Коласа. Сярод аб'ектыўных прычын, якія станоўча ўплывалі на развіццё яго педагагічных поглядаў, была настаўніцкая асабістая дзейнасць у глухіх палескіх вёсках Люсіна і Пінкавічы, м. Лунінец Пінскага павета Мінскай губерні, у 3-ім прыходскім вучылішчы г. Пінска да рэвалюцыі і самаадданая праца ў якасці выкладчыка роднай мовы і літаратуры на Куршчыне, у Мінскім педтэхнікуме, на вышэйшых курсах беларусазнаўства, у Беларускім дзяржаўным універсітэце. Для Коласа-грамадзяніна заўсёды быў характэрны пошук, настойлівае імкненне да спасцыжэння ісціны, што адыграла важную ролю ў фарміраванні яго педагагічных перакананняў. Былы выпускнік Нясвіжскай семінарыі, Колас-настаўнік з першых дзён сваёй самастойнай дзейнасці дбае аб тым, каб «абудзіць у вучнях і выклікаць да дзеяння крытычны розум, каб да кожнай з'явы і факта яны падыходзілі з пытаннямі — як вынікалі, у чым іх прычыны? І наогул, каб да ўсяго падыходзілі свядома». Менавіта ў гэтым абуджэнні крытычнай думкі бачыў ён «пачатак таго вялікага сацыяльнага зруху, які павінен пралажыць прасторную дарогу да новых форм жыцця».

Цесная сувязь Я. Коласа з народам, з вучнёўскай моладдзю садзейнічала не толькі фарміраванню яго светапогляду, выразна акрэсленай грамадзянскай палітычнай пазіцыі, але і станаўленню педагагічных поглядаў. Ён добра разумеў, што школа, уся сістэма народнай асветы цесна звязаны з грамадскім жыццём, залежаць ад яго, а таму змест, напрамак, характар выкладання ў школе, нават канкрэтная методыка вызначаюцца пэўнымі сацыяльна-гістарычнымі абставінамі.

Коласаўскія погляды на выхаванне, на выкладанне роднай мовы і літаратуры па-майстэрску ўвасоблены ў яго мастацкім творы-трылогіі «На ростанях», «Другім чытанні для дзяцей беларусаў» (1909), у «Методыцы роднай мовы» (1925), яго шматлікіх крытычных артыкулах, выступленнях, эпісталярнай спадчыне. У іх аснове — матэрыялістычны погляд аўтара на мову і літаратуру як на форму адлюстравання рэчаіснасці, разуменне іх грамадскай ролі і выхаваўчай функцыі, увага да канкрэтнага твору як з'явы мастацтва, усебаковае развіццё асобы школьніка.

Тэарэтычна абгрунтоўваючы задачы і мэты работы настаўніка-славесніка, Я. Колас лічыў, што адным з цэнтральных як у навукова-тэарэтычным плане, так і ў яго практычнай рабоце з'яўляецца пытанне метаду выкладання і навучання. Сам Я. Колас заўсёды адстойваў тыя метады, якія забяспечвалі б не толькі высокае разумовае развіццё школьнікаў, але і фарміраванне актыўнага творчага мыслення, здольнасць да самастойнага аналізу ведамі. Пры гэтым шмат увагі ўдзяляў Колас-педагог актывізацыі і развіццю ўсіх працэсаў пазнавальнай дзейнасці школьнікаў. Ён дае шмат каштоўных рэкамендацый па адбору метадаў і прыёмаў навучання роднай мове.

Выключную ролю ва ўмацненні сувязі выкладання літаратуры з жыццём, у развіцці самастойнасці вучняў і выпрацоўцы навыкаў іх лагічнага мыслення надаваў Колас-педагог рабоце па развіццю вуснай і пісьмовай мовы. Праблема развіцця вуснай і пісьмовай мовы вучняў цесна звязана з метадамі навучання, шмат у чым абумоўліваючы пабудову ўсёй сістэмы ўрокаў мовы і літаратуры, у правядзенні якіх ажыццяўляецца арганічная сувязь набытых ведаў, уменняў і навыкаў. «Калі гаварыць аб самім навучанні, — піша Я. Колас, — дык перш за ўсё школа павінна навучаць сваіх вучняў элементарным асновам роднай мовы: граматна і прыгожа пісаць, талкова выкладаць на пісьме свае мыслі, свядома чытаць і разбірацца ў прачытаным, навучыць самастойна чытаць кнігі, даступныя разуменню вучняў пэўнага ўзросту».

Надзвычай карысным і ў сэнсе развіцця самастойнасці школьнікаў, выпрацоўцы навыкаў лагічнага мыслення і звязнага пісьма лічыў Колас-педагог работы на аснове іх асабістых назіранняў і ўражанняў. Выбар формы і жанру такіх работ, на думку Я. Коласа, абумоўліваецца як узроставымі асаблівасцямі школьнікаў, так і спецыфікай мовы і літаратуры як вучэбных прадметаў. Методыка ж падрыхтоўкі да работ падобнага характару вызначаецца канкрэтнымі вучэбна-выхаваўчымі задачамі, тэарэтычнай і практычнай падрыхтаванасцю вучняў у працэсе развіцця іх вуснай мовы.

Колас-педагог добра разумеў, што, з'яўляючыся дзейсным сродкам камуністычнага выхавання савецкіх школьнікаў, і родная літаратура і родная мова маюць на мэце фарміраванне іх маральных перакананняў, патрыятычных пачуццяў, любві да роднага слова і роднай мовы. «Роднае слова — гэта першая крыніца, праз якую мы пазнаём жыццё і акаляючы нас свет. Пагэтаму, — пісаў ён у артыкуле «Шануйце і любіце сваю родную мову», адрасаваным «нашым слаўным дзецям, піянерам і школьнікам», — вам неабходна так старанна вывучаць сваю родную мову, ведаць і любіць лепшыя творы беларускай літаратуры».

Указанні Я. Коласа аб вялікай ролі роднага слова ў вучэбна-выхаваўчым працэсе, аб станоўчым яго ўплыве на чалавека застаюцца актуальнымі ў наш час.

Добра ўсведамляючы, што дзецям павінны быць адкрыты складаны і шматгранны свет чалавечых пачуццяў і прыроды, Колас стаяў за тое, каб змест любога твора, уключанага ў школьную праграму, быў сур'ёзным і значным, а форма адпавядала ўзроставым асаблівасцям дзіцяці, яго інтарэсам і схільнасцям. Таму з асаблівай адказнасцю падыходзіў Колас-педагог, Колас-мастак да напісання свайго «Другога чытання для дзяцей беларусаў» (1909 г.), у якое, акрамя цікавых і павучальных апавяданняў, уключае і мастацкую апрацоўку фальклорных твораў «Мужык і цыган», «Дзве кумы», «Чаму ў сенакос і жніво будзе дождж», «Мужык і пан» і інш. Складаючы свой падручнік, Я. Колас абапіраўся на традыцыі Л. Талстога, К. Ушынскага, яго «Роднага слова» і «Детского мира», на свой уласны жыццёвы і педагагічны вопыт. Колас працаваў над гэтай кнігай у глухой леснічоўцы, пад палітычным наглядам. «І таму стварэнне «Другога чытання для дзяцей беларусаў», — піша даследчык творчасці Я. Коласа Ю. Пшыркоў, — з'яўляецца не проста ўдалым эксперыментам, а вялікім грамадзянскім подзвігам пісьменніка».

Дзейнасць Я. Коласа-педагога, Коласа-метадыста надзвычай спрыяла перабудове работы савецкай школы, выпрацоўцы новай, гуманістычнай методыкі, у аснове якой ляжалі матэрыялістычныя погляды на літаратуру як на адметную форму адлюстравання рэчаіснасці, як на з'яву мастацтва.

У прадмове да сваёй «Методыкі роднай мовы» Я. Колас адзначыў, што ён «не прэтэндаваў на самабытнасць, арыгінальнасць свае работы». Ён стараўся, па магчымасці, «даць настаўніку ўсё тое, што, канечна, патрэбна з педагагічнага і метадычнага погляду для правільнай работы ў школе».

Магчыма, выказванні Я. Коласа па пытаннях выкладання мовы і літаратуры ў школе, выпрацаваная ім методыка пісьма і чытання, не ўяўляюць сабой пэўнай закончанай сістэмы і не з'яўляюцца зборам абавязковых метадычных рэкамендацый. Але ў меркаваннях і выказваннях Коласа-педагога, Коласа-метадыста так многа цікавых ідэй, добрых практычных парад, што далучэнне да іх студэнтаў-філолагаў, будучых настаўнікаў роднай мовы і літаратуры, раскрые перад імі шырокія перспектывы прадметнага росту, удасканалення штодзённай практычнай работы. Асабліва каштоўны яны на сучасным этапе камуністычнага будаўніцтва, калі перад маладымі спецыялістамі пастаўлены новыя грандыёзныя задачы па камуністычнаму выхаванню моладзі.

В. СМЫКОЎСКАЯ,
в. а. загадчыка кафедры беларускай літаратуры, дацэнт.

СТАРАННАЙ ПРАЦЫ ПЛЁН

АДРАС НЕ ЗМЯНІЛІ

З НЕЦЯРПЛІВАСЦЮ чакалі байцы СБА «Купалінка» гісторыка-філалагічнага факультэта пачатку трэцяга працоўнага семестра. Дзяўчаты ведалі: у саўгасе «Кісцяні» Рагачоўскага раёна, дзе працавалі яны раней, іх сустрэнуць цёпла і сардэчна. Таму збіраліся ў дарогу з прыўзнятым настроем.

І вось зноў сустрэча са знаёмымі ўжо людзьмі, мясцінамі. Састаў атрада таксама не змяніўся. Усе добра ведалі адзін аднаго, і ў калектыве панавала поўнае ўзаемаразуменне. Усё гэта і спрыяла паспяховай рабоце атрада. Спачатку дзяўчаты працавалі на зернетаку. Вядома, нялёгка было, але ніхто не скардзіўся на стомленасць. Наадварот, пасля працоўнага дня справу у дзяўчат было яшчэ больш. Чыталі лекцыі мясцоваму насельніцтву, выступалі з канцэртамі. Працавала ў «Купалінцы» і бюро добрых паслуг, цырульня, якія з задавальненнем наведвалі жыхары вёскі Кісцяні. Дзейнічалі кансультацыйны пункт і піянерскі лагер «Спадарожнік». У ім адпачывалі 11 вясковых рабят. Усталяваліся цесныя кантакты з мясцовай камсамольскай арганізацыяй. Праводзіліся сумесныя вечары адпачынку і спартыўныя спаборніцтвы.

За поспехі ў рабоце атрад, яго лепшыя байцы ўзнагароджаны Ганаровымі граматамі гаспадаркі. Калі мы ад'язджалі, то чулі ў наш адрас толькі цёплыя словы падзякі.

І. САЛІТА,
камандзір,
А. РАМАНЮК,
камісар атрада «Купалінка».

На здымку: байцы атрада «Купалінка» пасля працоўнага дня.

Па слядах нашых выступленняў

ПРЫЦЯГНУТЫ ДА АДКАЗНАСЦІ

У газеце «Гомельскі універсітэт» за 2-га кастрычніка 1982 г. быў змешчаны матэрыял «Раз — у памяці, пяць — у... кішэні» па выніках праверкі народных кантралёраў фактычнага аб'ёму выкананых рамонтных работ у супастаўленні да прадстаўленых дакументаў на аплату працы і спісанне будматэрыялаў. З боку інжынера па эксплуатацыі і капітальнаму рамонту памяшканняў і збудаванняў А. С. Паплаўскага выяўлены сур'ёзныя злоўжыванні, якія мелі месца і раней.

Загадам па універсітэту ад 5 кастрычніка 1982 г. за наўмыснае завышэнне аб'ёму работ на аграбіястанцыі «Чонкі» А. С. Паплаўскаму аб'яўлена строгая вымова.

В. а. прарэктара па АГЧ М. П. Шкарбуну і старшаму інжынеру па ахове працы і тэхнікі бяспекі М. С. Гамалеевy за халатныя адносіны да сваіх службовых абавязкаў — падпісанне актаў без праверкі аб'ёму выкананых работ — зроблена заўвага.

ДЛЯ КАРМАВОЙ БАЗЫ

Харчовай праграмай прадугледжваецца значна павялічыць вытворчасць прадукцыі жывёлагадоўлі. Выкананне гэтай задачы ў многім залежыць ад кармавой базы. Вось чаму, калі наш сельгасатрад прыехаў у в. Дзякавічы калгаса «Кастрычнік», адным з важнейшых даручэнняў для яго была нарыхтоўка кармоў.

На палетках і сенажацях працавалі студэнты першых—трэціх курсаў фізічнага факультэта. У прыватнасці, разам з адным з кіраўнікоў атрада Л. П. Трацэўскім А. Парфёнаў, А. Кухараў і А. Кот касілі травы. За старанную працу двое апошніх удастоены грамат праўлення і грамадскіх арганізацый калгаса. Дзяўчаты сушылі і зграбалі сена. Агульнымі сіламі яго было нарыхтавана 69 тон. На значнай плошчы ўбралі і засціртавалі больш 50 тон саломы.

Чатыры дні студэнты працавалі на зернетаку. За гэты час давялі да ладу 80 тон зерня.

Старанасцю вызначыліся рабяты і на плантацыях кармавых буракоў. Іх убіралі ў такім тэмпе, што два трактары з цялежкамі ледзь паспявалі іх адвозіць.

Некаторыя нашы студэнты папрацавалі і на ўборцы бульбы.

У час сельгасработ мы жылі на прыватных кватэрах. Добра ведалі патрэбы кожнай сям'і. Таму пры неабходнасці рабяты аказвалі дапамогу па гаспадарцы ветэранам вайны і працы, калгаснікам.

Натуральна, у кожнага вечарамі адчувалася стомленасць. Аднак адпачываць ніхто не спяшаўся. У сельскім клубе праводзілі дыскатэку, іншыя культурныя мерапрыемствы. Вялікую цікавасць выклікалі і спартыўныя спаборніцтвы студэнтаў і калгасной моладзі.

Г. МАРУХЛЕНКА,
камандзір атрада.

Памятныя паездкі

ДАРОГАМІ, АПАЛЕНЫМІ ПЕКЛАМ

(Заканчэнне. Пачатак у № 27).

«ЖЫТНІЦА» ДАЛІНЫ ДЖОНАК

Дэльта Меконга і Даліна джонак — «жытніца» В'етнама. **Тут вырошчваюць рыс**, кукурузу, сарго, сою, плада-агародніныя культуры. Дзевяць рукавоў Кыу Лонга (Меконга), якія нясуць урадлівы глей разам з марскімі прылівамі і мусонамі, **у многім вызначаюць жыццё Даліны джонак.** У гэтым раёне выведзен сорт рысу, які называецца плаваючым. Яго сцеблі дасягаюць вышыні да 6 метраў і растуць так хутка, што паспяваюць за пад'ёмам паводка.

Летась упершыню за ўсю гісторыю ў краіне атрымана 15 мільёнаў тон рысу і іншых харчовых культур. Нарыхтавана 2,5 мільёна тон зерня.

На 2-й сесіі Нацыянальнага сходу СРВ сёмага склікання адзначалася, што 1981 год знамянуе сабой істотны паварот у бок актыўнага эканамічнага развіцця В'етнама.

...Чым далей на поўнач ад Хашыміна бяжыць дарога, далей адстаюць залітыя вадой рысавыя плантацыі. Асфальтаваная дарога пятляе сярод лабірынтаў гор. Нарэшце, яна вырываецца на заліты сонцам марскі бераг, і адкрываецца краявід — казка. Гэта — адзін з заліваў, які амывае пясчаныя пляжы невялікага мястэчка Хоан Чонг. Мясцовыя жыхары называюць яго восьмым цудам свету з нефрытавымі водамі, шматлікімі валунамі, рыбацкімі джонкамі.

На працягу некалькіх кіламетраў уздоўж пабярэжжа Паўднёва-Кітайскага мора раскінуўся горад Нячанг — цэнтр правінцыі Фу-Хань, горад з гераічнымі традыцыямі. У гады амерыканскай агрэсіі ў ім праходзілі масавыя выступленні жыхароў супраць захопнікаў. Паахвяравала сваім жыццём і маладая жанчына Шыонг. Невялікая магілка ля падножжа гары напамінае прахожым аб подзвігу патрыёткі. Мясцовы гід Нгуен Ле Зьеву, якога мы называлі проста Юра, расказваў пра подзвігі сваіх суайчыннікаў. Аб гэтым гаварыў нам і начальнік турбюро Нячанга таварыш Кук. У суровы для В'етнама час ён разам з народам мужна змагаўся супраць амерыканскіх паветраных піратаў. Пяць збітых «фантомаў» — у гэтым і яго ўклад.

— Савецкі Саюз і іншыя краіны сацыялізму, — **адзначыў ён, — аказалі нам** велізарную дапамогу ў перамозе. Вялікае ім дзякуй.

СССР — сябар В'етнама. У сельскагаспадарчых кааперативах працуе наша тэхніка. У лабараторыях інстытута акіяналогіі вядзецца вывучэнне прыродных рэсурсаў, у чым немалы ўклад **савецкіх вучоных. У выніку** савецка-в'етнамскага касмічнага палёту былі адкрыты вялікія залежы нафты.

Нялёгка даводзіцца ўзнаўляць эканоміку краіны, змагацца за павелічэнне прадуктаў харчавання. Аднак ужо зараз добра бачна, як паступова падымаецца сельская гаспадарка. Наглядны прыклад гэтаму — Здзьен-Ан, які носіць назву мясцовай вёскі.

— Кааператыў арганізаваны ў 1978 годзе, — сказаў нам яго старшыня Дзьен Лой.— У першыя гады свайго існавання сяляне сабралі толькі па адной тоне рысу з гектара, а зараз ураджайнасць павялічылася ў чатыры разы. У гаспадарцы 6 тысяч гектараў зямлі, дзе вырошчваецца рыс, цукровы трыснёг, кукуруза.

За апошнія два гады ў кааператыве атрымалі па тры ўраджаі ў год. Тым самым быў выканан дзяржаўны план. Многія працаўнікі кааператыва ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі. Акрамя земляробства, сяляне займаюцца і свінагадоўляй.

Не толькі працоўнымі поспехамі ганарацца жыхары вёскі Здзьен-Ан. Тут яшчэ ў гады французскіх каланізатараў і амерыканскай агрэсіі актыўна дзейнічалі партызанскія атрады. Значны ўклад унеслі жыхары Здзьен-Ан у справу агульнай перамогі для ўз'яднання сваёй краіны. Змагаліся, каб перамагчы, змагаліся, каб быць свабоднымі, будаваць новае жыццё.

Кожны з нас асэнсоўваў вялікія перамены на гэтай зямлі. Цікавіла развіццё сельскай гаспадаркі ў кааператыве і камбайнераў-тысячнікаў Іосіфа Дайнекі са Жлобінскай сельгасхіміі, Уладзіміра Булянкова з калгаса «Кастрычнік» Веткаўскага раёна і жывёлавода Зінаіду Сафронаву з саўгаса «60 год Вялікага Кастрычніка» гэтага ж раёна. Яны знаёміліся з вытворчасцю, арганізацыяй працы, расказалі пра свой вопыт работы.

Сапраўды, адзін лёс, адны задачы сельскіх працаўнікоў СССР і В'етнама. Гэта — далейшы ўздым ураджайнасці, рэалізацыя Харчовай праграмы ў жыццё.

В'етнамская зямля. Суровая і пяшчотная, мужная і працавітая. І людзі яе, як ва ўсім свеце, жадаюць радасці, шчасця, міру. Аб гэтым спявалі і мы: сябры з далёкай краіны СССР. Гучалі песні рускія, беларускія, савецкіх кампазітараў. У нашай групе знаходзіліся культработнікі - музыканты швейнага аб'яднання «Камінтэрн» В. Падута і Я. Цюлюпа. Яны далі для в'етнамскіх сяброў некалькі канцэртаў. Кожны канцэрт з'явіўся **сапраўдным** святам двух народаў.

Мы ехалі дарогамі, апаленымі пеклам. Вакол зялянелі адроджаныя каўчуковыя плантацыі і рысавыя чэкі. Жыццё набірала новыя тэмпы. Радасць адчувалася ва ўсім: на тварах дарослых, ва ўсмешках дзяцей. В'етнам, стварае, будуе, вучыцца...

Пакідаем гасцінную краіну, ад усёй душы жадаем новых поспехаў народу, які заваяваў павагу сваёй стойкасцю і мужнасцю ў сумленных людзей планеты.

М. ВЫСОЦКІ,
студэнт завочнага факультэта ГДУ, член Саюза журналістаў СССР.
Фота аўтара.

На здымку: выхаванцы дзіцячага дома на занятках па саломапляценню.

Вуліца— аўтамабіль— пешаход!

КАБ НЕ ЗДАРЫЛАСЯ БЯДА...

У нашай краіне на працягу бягучага месяца праводзіцца Усесаюзны агляд бяспекі дарожнага руху. Мэта яго правядзення — папярэдзіць дарожна-транспартныя здарэнні, гібель і раненні людзей.

Такія агляды праводзяцца ў нашай краіне таму, што вострa стала праблема бяспекі руху.

Прывяду прыклад па г. Гомелю і Цэнтральнаму раёну, у які ўваходзіць і Гомельскі дзяржаўны універсітэт. **Толькі ў верасні бягучага года ў горадзе адбыліся 22 дарожна-транспартныя здарэнні, у час якіх загінула 5 чалавек, паранена 23, з іх па Цэнтральнаму раёну — загінула 5 чалавек, паранены — 1. А усяго ў вобласці за мінулы месяц па віне пешаходаў адбыліся 23 дарожна-транспартныя здарэнні, па віне вадзіцеляў — 99.**

Вядома, што **ў мэтах прапускной здольнасці вуліц і дарог і забеспячэння бяспекі дарожнага руху ўведзены Правілы дарожнага руху.** Гэта звод палажэнняў, **па якіх** павінен дзейнічаць кожны ўдзельнік руху (вадзіцель, пешаход, пасажыр, веласіпедыст, возчык). Устаноўлены пэўны парадак руху, правы, абавязкі і адказнасць удзельнікаў руху. Правілы гарантуюць (пры ўмове іх выканання) поўную бяспеку вадзіцеляў, пешаходаў, усіх акаляючых. Менавіта таму любы вадзіцель, пешаход, пасажыр павінен быць свядома дысцыплінаваным, пастаянна ўважлівым.

Пешаходы павінны цвёрда засвоіць, што тратуар прызначаны для пешаходаў, а праезджая частка — для транспарту, што нават самае кароткае знаходжанне на ёй пешахода стварае небяспеку ўзнікнення дарожна-транспартнага здарэння. **Але, на жаль, не ўсе гэта правіла лічаць абавязковым, у тым ліку і некаторыя студэнты універсітэта. Аб гэтым сведчаць факты. За парушэнне правіл дарожнага руху ў бягучым навучальным годзе** работнікамі міліцыі г. Гомеля былі аштрафаваны студэнты ГДУ А. Грыгаровіч, Л. Мызгіна, А. Чуйкоў, В. Кікор, У. Капыткоў і інш.

Строга выконвайце правілы дарожнага руху, каб не здарылася бяда з вамі, з людзьмі, якія знаходзяцца побач.

А. РАМАНОВІЧ,
пазаштатны прапагандыст правілаў дарожнага руху пры ГДУ.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

З вамі гутарыць урач

ЖЫВАТВОРНЫ ЭЛІКСІР

З 26-га кастрычніка на факультэтах нашага універсітэта будуць праходзіць традыцыйныя «Дні донара». Да іх прымеркаваны ніжэй змешчаны матэрыял.

За апошнія дзесяцігоддзі медыцына зрабіла вялікі крок наперад. Поспехі яе агульнавядомыя. Але ў многіх галінах яны былі б немагчымы, калі б у медыкаў наватараў не было такога жыватворнага эліксіру, як кроў. Патрэба ў ёй узрастае і будзе ўзрастаць. Дзе ж яе браць? Вырашыць гэту праблему і проста, і складана: трэба, каб кожны чалавек (маецца на ўвазе здаровы) на працягу жыцця некалькі разоў даў сваю кроў.

У нас цяпер кожны грамадзянін мае права пры неабходнасці атрымаць кроў. А ў будучым усе члены грамадства ўсвядомяць, што абавязаны і даць яе. Таму ў перспектыве донарам стане кожны здаровы чалавек. У сваю чаргу грамадства не застанецца ў даўгу перад чалавекам, якому, магчыма ніколі на працягу жыцця не спатрэбіцца донарская кроў. Пераліванне яе, можа здарыцца, спатрэбіцца блізкім і родным: жонцы —пры родах, дзіцяці — ў выглядзе гамаглабуліну і г. д. Словам, удзел у стварэнні агульнадзяржаўнага фонду крыві з'яўляецца абавязкам кожнага грамадзяніна. Узаемаадносіны паміж людзьмі ўсё больш змяняюцца ў духу: чалавек чалавеку—сябар, таварыш, брат; адзін за ўсіх — усе за аднаго. Мы ведаем шмат прыкладаў, як людзі рызыкуюць ці нават ахвяруюць сваім жыццём у імя выратавання іншых. Дык ці ж праблема з бясшкоднасцю для свайго здароўя даць некалькі сот мілілітраў крыві на працягу «донарскага жыцця», г. зн. у перыяд з 18 да 60 гадоў?

Трэба пастаянна павялічваць колькасць людзей-донараў, рабіць так, каб любы донар, які дае бясплатна сваю кроў, прыбёў на пункт здачы крыві двух сваіх таварышаў.

КОЛЬКІ КРЫВІ Ў ЧАЛАВЕКА

Колькасць крыві ў арганізме чалавека вымяраецца ў мілілітрах. Чым большая вага цела, тым больш у ім і крыві. У сярэднім у здаровага дарослага чалавека 65—69 мл крыві на 1 кг цела. Іншымі словамі, у целе чалавека сярэдняй вагі (70 кг) цыркулюе каля 5 літраў крыві. Арганізм здаровага чалавека можа за адзін раз страціць 10% усёй крыві (500 мл). Гэта не толькі **нічым не пагражае** яго жыццю, але і не выклікае змен у стане здароўя. Поўную дозу крыві (400 мл) мужчыны могуць даваць 4—5 разоў, а жанчыны — не больш трох разоў у год.

Кроў, аддадзеная донарам хвораму, хутка ўзнаўляецца ў арганізме. Донарства бясшкодна.

КРОЎ У РОДНЫХ

Наша кроў па свайму біяхімічнаму саставу індывідуальная і характэрна толькі для аднаго чалавека. Гэтая індывідуальнасць абумоўлена асобымі бялковымі рэчывамі, якія называюцца антыгенамі. Чым бліжэй па сваёй антыгеннай структуры кроў донара і рэцыпіента (хворага, якому кроў пераліваецца), тым большая карысць будзе ад пералівання, тым менш можа з'явіцца непажаданых з'яў.

Кроў блізкіх родных (маці, бацька, браты, сёстры) па сваёй структуры і спалучэнню антыгенаў падобна да крыві хворага, таму лячэбны эфект ад яе пералівання будзе лепшым. У асобных выпадках пажадана пераліваць хвораму толькі кроў яго родных. Акрамя таго, немалую ролю адыгрывае і чыста псіхалагічны фактар Хворы перажывае эмоцыі, якія паляпшаюць яго супраціўляльнасць хваробе, умацоўваюць яго ўпэўненасць у выздараўленне. А гэта мае вельмі вялікае значэнне ў канчатковым эфекце лячэння. Сам жа родны, аддаючы часцінку сваёй крыві блізкаму чалавеку, перажывае высокае пачуццё выканання абавязку і задаволенасць сваім актыўным удзелам у яго лячэнні.

А. КРЫВАШЧОКІ,
урач-хірург паліклінікі № 6, член таварыства Чырвонага Крыжа.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат гісторыка-філалагічнага факультэта, кафедра гісторыі КПСС выказваюць глыбокае спачуванне дэкану гісторыка-філалагічнага факультэта ЯЗЭПАВАЙ Тамары Ігнатаўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці МАЦІ.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат эканамічнага факультэта, кафедра АМАЭІ выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту гэтай кафедры СКОРАВАЙ Алеціне Аркадзьеўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці БАЦЬКІ.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 2 друк. аркуш Тыраж 2000 экз. Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п 3-11, т. 56-16-52.
АЗ 20617
Заказ 5854